

İnternetin siyasi ve ekonomik gücü herkesin elinde mi? (2)

Önceden internet temel mimarisinin dağınık ve merkezileşmeyen özelliklerinin, kişisel özgürlüğü artırdığını ve bir çeşit küresel demokrasi ortamı sağladığını düşünüyordum. Ancak bu bakış açısı ne yazık ki yanıltıcı. Teknik altyapıyı kişisel özgürlüğün garantisi olarak görmek doğru değil. Aslında gerçekte olan, internetin teknik ve ticari altyapısının merkezileştirmeyi ve kontrolü artırdığı. 2000'li yılların başından bugüne kadar internete bağlı sistemlerin sayısı nerdeyse üç katına çıktı, ama popüler siteler üzerindeki trafik yüzde onlardan yüzde ellilere yükseldi. Örnek olarak Google'un gelişimine bakalım. Sadece ABD içindeki aramaların üçte ikisinin Google üzerinden yapıldığını biliyor muydunuz? Üstelik arama sonuçları da gittikçe homojenleşmeye başladı. Herhangi bir konuda bir arama yapın, nerdeyse yüzde doksana yakın bir ihtimalle karşınıza bir Wikipedia sayfası çıkacaktır.

Bunun niçin böyle olduğu-



**ÇETİN KAYA
KOÇ**

nu anlamak o kadar da zor değil. Önceki yazımda dediğim gibi sosyolojik bir araştırmaya gerek yok. İnternetin teknik ve ticari mimarisine bakmak yeterli. Arama motorları sürekli kapalı çevrimler (loop) yaratıyor ve

arayıcıları en popüler sayfalara yönlendiriyor. Dolayısıyla bu sayfaları daha popüler hale getiriyor. Doğal olarak bütün aramalar, minimum enerji prensibine uyarak bu sayfalara akıyor. Ayrıca internetin para kazanmak amacıyla kullanılıyor olması da bu merkezileşmeyi artırmakta. Özellikle küçük işlemlerden küçük paralar alma yöntemi, içerik ve ürün sahibi şirketleri bundan faydalanmaya yönlendirerek merkezileşmenin ve homojenleşmenin artmasına neden oluyor. Milyonlarca arama sonuçlarının kendine yönelmesini sağlayan şirketler bunlardan çok büyük paralar kazanıyorlar. Google'un temel amacının kullanıcı verilerinin yüzde yüzünü elde etmek ve saklamak olduğunu biliyor muydunuz?

koc@cryptocode.net